

Kvalitetssystemet ved UiS
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Kvalitetsrapport for 2014

Forskerutdanningen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

1. Innledning

Doktorgradsprogrammet i Samfunnsvitenskap erstattet de to doktorgradsprogrammene i Ledelse og Risikostyring og samfunnssikkerhet i 2011, som nå er blitt spesialiseringer innen det nye doktorgradsprogrammet. Det er fremdeles doktorgradskandidater på de to gamle programmene, men det er ingen nye doktorgradskandidater som blir tatt opp på de to gamle doktorgradsprogrammene. Det nye doktorgradsprogrammet omfavner 8 spesialiseringer innen fire studium;

- Spesialisering i Helse og medisin (studium i Helse og medisin)
- Spesialisering i Risikostyring og samfunnssikkerhet (studium i Risikostyring og samfunnssikkerhet)
- Spesialisering i Ledelse (studium i Ledelse, Økonomi og Reiseliv)
- Spesialisering i Økonomi (studium i Ledelse, Økonomi og Reiseliv)
- Spesialisering i Reiseliv (studium i Ledelse, Økonomi og Reiseliv)
- Spesialisering i Sosiologi (studium i Sosiologi, Sosialt arbeid og Kultur & samfunn)
- Spesialisering i Sosialt arbeid (studium i Sosiologi, Sosialt arbeid og Kultur & samfunn)
- Spesialisering i Kultur & samfunn (studium i Sosiologi, Sosialt arbeid og Kultur & samfunn)

Doktorgradsutdanningen er organisert under ett doktorgradsutvalg. Doktorgradsutvalget har hovedansvar for kvalitet i doktorgradsutdanningen fra opptak til kreering. Doktorgradsutvalget består av en representant fra hver av de 8 spesialisering, en representant fra Nettverk for Medisinske Vitenskaper og prodekan for forskning (leder av utvalget). I tillegg er fakultetets forskerutdanningsadministrative koordinator sekretær og en doktorgradskandidat er observatør i Doktorgradsutvalget. Doktorgradsutvalget har månedlige møter, og skal sikre kvalitet i alle ledd i doktorgradsutdanningen, fra opptak til kreering.

2. Nøkkeltall

Fakultetet har i slutten av rapporteringsperioden 102 doktorgradskandidater på sine doktorgradsprogrammer. I løpet av rapporteringsperioden ble det tatt opp 12 nye doktorgradskandidater.

Fakultetet avholdt 8 disputaser i løpet av rapporteringsperioden. Målet for perioden var på 12 disputaser ved Fakultetet.

Den nye organiseringen av doktorgradsutdanningen ved fakultetet har medført økning i antall doktorgradskurs ved fakultetet. Doktorgradsprogrammet i Samfunnsvitenskap tilbyr 4 metodekurs (hvorav 2 er knyttet til en spesifikk spesialisering) og 16 spesialiseringsemner i tillegg til at Det humanistiske fakultet tilbyr det ene obligatoriske emne i Vitenskapsteori og etikk.

3. Kunnskaps- og studiekultur

Antall disputaser ved Fakultetet var 8 i løpet av rapporteringsperioden. Dette er en økning på 4 disputaser fra forrige periode. Gjennomsnitts gjennomføringstid for kandidater som disputerte i denne perioden var på 5 år.

Tidsperioden for å få godkjent prosjektplanen er redusert fra 6 – 12 måneder til 3 – 6 måneder som har ført til at kandidatene bruker mindre tid på prosjektplanen og mer tid på selve avhandlingen. Doktorgradsutvalgets vurdering av prosjektplaner med kortere frist har vært en utfordring. Det er viktig at doktorgradskandidaten viser et høyt nivå på sin prosjektplan, men doktorgradsutvalget må ta hensyn til kortere frist. Dette har vist seg å være en vanskelig balansegang. Det er blitt en bedre rutine på

behandling i denne perioden, og alle i Doktorgradsutvalget har kommet fram til en felles forståelse for kravene til en endelig prosjektplan.

Doktorgradsutvalget har vedtatt å redusere kravet til antall artikler i doktorgradsavhandlingen fra en norm på 4 artikler til en norm på 3 artikler. De fleste norske institusjoner har norm på 3 artikler og da er det unaturlig at Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiS skal operere med en norm på 4 artikler.

3.1. Mål og tiltak for inneværende periode

Målet for inneværende periode var å øke antall disputaser til 12. Målet om 12 disputaser ble ikke nådd, men det var allikevel en bedring fra forrige periode.

Fakultetet har som mål å øke antall disputaser til 12 kandidater, som er samme mål for forrige periode. Bedre oppfølging av kandidater som melder om avvik i forhold til fremdriftsplan, og da særlig kandidater som er i slutfasen av sine doktorgradsstudier er ett av tiltakene som vil bli satt i fokus sammen med bedre informasjon til kandidatene. Det er blitt en bedre oppfølging av kandidater som nærmer seg slutfasen av sitt prosjekt, men vi må bli bedre på oppfølging av kandidater som melder om avvik fra planen.

Et annet tiltak for å øke antall disputaser er en bedre dialog med instituttene, fagmiljøene og doktorgradskandidatene fra både medlemmene i Doktorgradsutvalget ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og fakultetets forskerutdanningsadministrative koordinator. Doktorgradskandidater må tidlig i sin doktorgradsperiode treffe fagmiljøet og føle en tilhørighet til fagmiljøet.

3.2. Mål og tiltak for kommende periode

Fakultetet har som mål å øke antall disputaser til 12 kandidater, som er samme mål for forrige periode. Bedre oppfølging av kandidater som melder om avvik i forhold til fremdriftsplan, og da særlig kandidater som er i slutfasen av sine doktorgradsstudier er ett av tiltakene som vil bli satt i fokus sammen med bedre informasjon til kandidatene.

Et annet tiltak for å øke antall disputaser er en bedre dialog med instituttene, fagmiljøene og doktorgradskandidatene fra både medlemmene i Doktorgradsutvalget ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og fakultetets forskerutdanningsadministrative koordinator. Doktorgradskandidater må tidlig i sin doktorgradsperiode treffe fagmiljøet og føle en tilhørighet til fagmiljøet.

Det ble vedtatt at normen på antall artikler som skal være i en doktorgradsavhandling skal gå fra 4 til 3. Dette er en standard som andre universiteter i Norge har lagt seg på, og vi håper det skal være med på å øke gjennomstrømningen og øke antallet disputaser i tiden framover.

4. Studienes innhold, læringsmål og kvalifikasjoner

Opplæringsdelen omfatter minimum 30 studiepoeng og disponeres på følgende måte:

- 1) 10 studiepoeng i Vitenskapsteori og etikk
- 2) 10 studiepoeng i metode
- 3) 10 studiepoeng innenfor kandidatens spesialiseringsområde

Kandidater som tar spesialisering i Økonomi skal ha en opplæringsdel som også omfatter 10 studiepoeng innen Økonometri, dermed en opplæringsdel på 40 studiepoeng.

Doktorgradskandidater tatt opp på doktorgradsprogrammet gjennom Nettverk for Medisinske Vitenskaper har følgende opplæringsdel:

- 1) 5 studiepoeng i vitenskapsteori og etikk
- 2) 10 studiepoeng i kvalitativ eller kvantitativ metode
- 3) 5 studiepoeng i design og metodevalg i helseforskning
- 4) 10 studiepoeng i spesialiseringsemner eller godkjent spesialisering

Den enkelte kandidat får kunnskap om samfunnsvitenskapelig forskning generelt, men også dybdekunnskaper innenfor det spesialiseringsområde doktorgradskandidaten tilhører. Spesialiseringsemnene vil i mange tilfeller bli gitt som veilederstyrte lese-kurs. Dette innebærer at emneansvarlig og kandidat i samarbeid utarbeider en pensumliste og kravspesifikasjoner og i løpet av emneperioden samles i møter eller seminarer som tar opp elementer i emnet.

Doktorgradsprogrammet legger vekt på faglig formidling av forskningen. Faglig formidling er obligatorisk for doktorgradskandidatene og består av følgende elementer:

- Årlig presentasjon av forskningsprogresjon i det faglige miljøet ved UiS
- Minimum en årlig forelesning innen avhandlingstemaet for master / bachelorstudenter
- Minimum en presentasjon på internasjonal faglig konferanse i løpet studieperioden
- Minimum en populærvitenskapelig artikkel i løpet av studieperioden

Faglig formidling er viktig med tanke på at kandidatene får god trening i framføring av egen forskning som skal være med på å gjøre kandidatene mer forberedt på den offentlige disputasen.

4.1. Mål og tiltak for inneværende periode

Fakultetet vil ha som mål at alle kandidater skal gjennomføre de obligatoriske doktorgradsemnene tidlig i doktorgradsstudiet. Tiltak for å nå målet er å informere kandidater om viktigheten av å ha et faglig godt grunnlag for sin avhandling. Opplæringsdelen skal være et verktøy i det videre arbeidet med doktorgradsavhandlingen.

Ett annet tiltak er å arrangere informasjonsmøter for doktorgradskandidater og fagmiljøene hvor fakultetets forskerutdanningsadministrative koordinator informerer om doktorgradsutdanningen ved Universitetet i Stavanger og ved fakultetet.

4.2. Mål og tiltak for kommende periode

Fakultetet vil fortsette med å jobbe for at alle kandidater skal gjennomføre de obligatoriske doktorgradsemnene tidlig i doktorgradsstudiet. Tiltak for å nå målet er å informere kandidater om viktigheten av å ha et faglig godt grunnlag for sin avhandling. Opplæringsdelen skal være et verktøy i det videre arbeidet med doktorgradsavhandlingen.

Andre tiltak er å gi mer informasjon i opptaksbrevet om viktigheten av å starte på opplæringsdelen tidlig i doktorgrasløpet og avholde informasjonsmøter hvor dette kommer klart fram.

5. Undervisning, veiledning og arbeidsformer

Doktorgradsprogrammet i Samfunnsvitenskap har flere doktorgradsemner enn de to gamle doktorgradsprogrammene. Dette gjelder emner innen nye spesialiseringene i programmet. De fleste doktorgradsemnene vil gå som veilederstyrte lesekurs. Dette er på grunn av at fakultetet ikke forventer at antall søkere til spesialiseringsemnene vil kreve klasseromsundervisning.

Alle kandidater har en hovedveileder og minimum en medveileder under hele doktorgradsstudiet. Veilederne skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innen fagfeltet og minst en av veilederne skal være tilsatt ved UiS. Hovedveileder har hovedansvar for den faglige oppfølgingen av doktoranden.

Doktorgradsutdanningen omfatter blant annet en avhandling basert på et selvstendig forskningsarbeid i aktivt samarbeid med veileder og andre forskere. Dette legger opp til tett samarbeid med veileder i

tillegg til en selvstendig arbeidsform. Det varierer fra kandidat til kandidat når det gjelder antall veiledningstimer. Dette blir individuelt bestemt mellom veileder og kandidat.

I rapporteringsperioden er det blitt avholdt veilederseminar hvor veiledere har fått mulighet for å få en innføring i hva veiledning av doktorgradskandidater innebærer. Dette har vært populært og flere erfarne veiledere og nye veiledere har deltatt på seminaret.

5.1. Mål og tiltak for inneværende periode

Fortsette fokuset på kompetanseheving til veiledere på doktorgradsnivå. UiS har arrangerer veilederseminar hvor veiledere skal øke kompetansen sin innen veiledning av doktorgradskandidater.

5.2. Mål og tiltak for kommende periode

Fortsette fokuset på kompetanseheving til veiledere på doktorgradsnivå. UiS skal sette opp flere veilederseminar hvor veiledere får mulighet for å øke kompetansen sin innen veiledning av doktorgradskandidater.

6. Vurderingsformer, vitnemål og resultatoppnåelse

Alle doktorgradsemner ved fakultetet benytter bestått/ikke bestått som karakterskala. Bestått tilsvarer bokstavkarakteren B eller bedre.

Vurderingsformen av doktorgradskandidater foregår i form av godkjenning av opplæringsdelen av Doktorgradsutvalget, opprettelse av en bedømmelseskomité på minimum 3 medlemmer som skal vurderer avhandlingen, prøveforelesningen og den offentlige disputasen/forsvar av avhandlingen.

Bedømmelseskomiteen skal bestå av begge kjønn (såfremt mulig), ett medlem som ikke er tilknyttet universitetet, ett utenlandsk medlem (såfremt mulig) og alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Det er blitt laget en ny oppdatert prosedyre for gjennomføring av disputaser ved fakultetet. Denne blir formidlet til alle kandidater, veiledere og bedømmelseskomiteer.

I rapporteringsperioden oppfylte 6 av 8 komiteer alle kravene for sammensetning av bedømmelseskomiteen. I to av bedømmelseskomiteen var det ikke mulighet for å finne et medlem som var kvinne til å delta i bedømmelseskomiteen.

Vitnemål blir utskrevet og signert etter hvert som doktorgradskandidatene har disputert. Det er ingen faste tidspunkter for utskrift av vitnemål.

6.1. Mål og tiltak for inneværende periode

Mål for kommende periode er at alle bedømmelseskomiteer skal oppnå alle krav som er satt for en bedømmelseskomité. En bred og variert bedømmelseskomité innen fagfeltet å gi god kvalitet på bedømmelses av doktorgradsavhandlingen og disputasen.

6.2. Mål og tiltak for kommende periode

Mål for kommende periode er at alle bedømmelseskomiteer skal oppnå alle krav som er satt for en bedømmelseskomité. En bred og variert bedømmelseskomité innen fagfeltet å gi god kvalitet på bedømmelses av doktorgradsavhandlingen og disputasen.

Et annet mål er at informasjonen som blir tilsendt bedømmelseskomiteen skal være så informativ som mulig, og så enkel som mulig. Bedømmelseskomiteen skal få informasjon om det som er viktig for å bedømme en doktorgradsavhandling avlagt ved SV-fakultetet. Doktorgradsutvalget skal ha en gjennomgang av informasjonen som blir tilsendt bedømmelseskomiteene.

Det blir satt opp møte mellom administrator av bedømmelseskomiteen og prodekan for forskning og forskerutdanningsadministrativ koordinator for en gjennomgang av regler, prosedyrer og generell informasjon i forhold til arbeidet som administrator av bedømmelseskomiteen. Dette skal sikre en god prosess ved bedømming av innleverte ph.d.-avhandlinger.

7. Infrastruktur, administrasjon og det totale læringsmiljøet

Fakultetet har en person som jobber med forskerutdanningsadministrasjon. Fakultetet har i tillegg en person som kan rutineene for disputas som kan hjelpe til ved behov.

De administrative oppgavene har økt i omfang ved økt antall doktorgradskandidater. I rapporteringsperioden ble det tatt opp 12 nye doktorgradskandidater, og antall doktorgradskandidater er nå 102.

Doktorgradsprogrammet i Samfunnsvitenskap har økt behovet for informasjon til doktorgradskandidater, veiledere og informasjon på nettsidene. Det er viktig å ha riktig og god informasjon til alle berørte parter i doktorgradsutdanningen.

«Veileder for ph.d.-utdanningen ved UiS» er revidert og trykkes opp våren 2015. Veilederen blir tilsendt alle nye doktorgradskandidater og potensielle søkere. Veilederen inneholder informasjon om ph.d.-utdanningen fra søknad til gjennomføring av disputas.

7.1. Mål og tiltak for inneværende periode

Fortsette gjennomgangen for å forenkle de administrative rutineene er en gjennomgang for å finne mulige forenklingstiltak.

Mål for neste periode er å øke og forbedre informasjonsstrømmen til fakultetets doktorgradskandidater, instituttene og fagmiljøene gjennom informasjonsmøter og skriftlig materiale. Det er et mål at all viktig informasjon skal være lett tilgjengelig for alle doktorgradskandidater både skriftlig og på UiS sine internettsider. Det er viktig med en gjennomgang av tilgjengelig informasjon og sørge for at all informasjon er riktig.

7.2. Mål og tiltak for kommende periode

Fortsette gjennomgangen for å forenkle de administrative rutineene er en gjennomgang for å finne mulige forenklingstiltak.

8. Oppsummering av mål og tiltak for kommende periode

- Øke antall disputaser. Videreføre oppfølging av kandidater som melder om avvik og bedre dialog med instituttene, fagmiljøene og doktorgradskandidatene.
- Mål om at doktorgradskandidater gjennomfører de obligatoriske doktorgradseminene så tidlig som mulig i doktorgradsløpet. Tiltak for å nå målet er å informere om viktigheten av å gjennomføre doktorgradseminene tidlig i løpet i opptaksbrevet og avholde informasjonsmøter hvor dette kommer klart fram.
- Fortsette fokuset på kompetanseheving til veiledere på doktorgradsnivå. UiS sentralt skal sette opp flere veilederseminar hvor veiledere får mulighet for å øke kompetansen sin innen veiledning av doktorgradskandidater.
- Mål for kommende periode er at alle bedømmelseskomiteer skal oppnå alle krav som er satt for en bedømmelseskomité og gi mer nøyaktig informasjon til bedømmelseskomiteen. Doktorgradsutvalget skal ha en gjennomgang av informasjonen som blir tilsendt bedømmelseskomiteene.
- Møte med administrator av bedømmelseskomiteen for gjennomgang av regler, rutiner og andre oppgaver som administrator av bedømmelseskomiteen.

- Fortsette gjennomgangen for å forenkle de administrative rutinene er en gjennomgang for å finne mulige forenklingstiltak.